

03.05.2017

Sj/19

§ 221

Valtuutettu Pilvi Torstin aloite maksuttomasta joukkoliikenteestä koululaisryhmille Suomi 100-juhlavuonna

HEL 2017-000742 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti katsoa valtuutettu Pilvi Torstin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kv 18.1.2017 koululaisryhmien maksuton joukkoliikenne.pdf
- 2 Helsingin seudun liikenne_lausunto.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pilvi Torsti ja 23 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki toteuttaa Helsingin vanhempainyhdistyksen ehdotuksen maksuttomasta joukkoliikenteestä koululaisryhmille Suomi 100-juhlavuoden kunniaksi. HELVARY ry:n esityksen mukaan ”Helsingin vanhemmat HELVARY esittää, että Helsingin kaupunki lähtee toteuttamaan ennakkoluulottomalla ja rohkealla tavalla perusopetuksen uutta opetussuunnitelmaa ja sallii Suomi 100 – juhlavuoden kunniaksi opettajan johdolla matkustaville koululaisryhmille joukkoliikenteen maksuttoman käytön kello 10 ja kello 15 välillä.”

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin.

Opetuslautakunnan lausunnossa todetaan mm., että koulujen mahdollisuudet hyödyntää kaupunkiympäristön monipuolista tarjontaa ovat riippuvaisia koulun sijainnista. Suurimpana rajoitteena ovat opintokäyntien matkakulut, jotka julkisella liikenteellä ovat 1,50 euroa/suunta/oppilas. Perusopetuksessa opiskelee noin 40 000 oppilasta, joista noin 7000:lle on myönnetty koulumatkaetuutena HSL:n koululaiskortti. Yksi opintokäynti kuukaudessa koulujen työaikana aiheuttaisi vuositasolla noin 1 milj. euron kulut kouluille. Maksuton joukkoliikenne koululaisille klo 10-15 välillä tukisi uuden opetussuunnitelman mukaista toimintaa ja edistäisi oppilaiden kasvamista joukkoliikenteen käyttäjiksi.

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta toteaa lausunnossaan mm., että HKL:n tavoiteohjelmassa on kirjattu yhdeksi tavoitteeksi HKL:n pyrkimys lisätä kestävien liikkumispalveluiden osuutta liikenteestä. Käsiteltävänä olevan aloitteen toteutuminen tukisi koululaisten kasvamista joukkoliikennepalvelujen tottuneiksi käyttäjiksi ja siten lisäisi kestävien liikkumispalveluiden käyttämistä kaupungissa myös tulevaisuudessa.

Maksuttoman joukkoliikenteen tarjoamisesta tai maksuttoman joukkoliikenteen mahdollisesta kampanjasta jollekin erityiselle ryhmälle päätöksen tekee HSL, joka hyväksyy joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän sekä lippujen hinnat.

Helsingin seudun liikenteen antamassa lausunnossa todetaan mm., että HSL:n asiakkaista lähes 10 % on lapsia. Lastenlippujen alennusprosentti on 50 ja niiden myynnin arvo on vuodessa yli 20 miljoonaa euroa. Koulumatkoja varten tarkoitettujen koululaislippujen myynti on yli 2 miljoonaa euroa. Kortit myöntää koululaisen kotikunta, jos koulumatka ylittää tietyn rajan. Pääperiaatteena on, että kaikilla matkustajilla on voimassa oleva matkalippu. HSL:n hallitus on vuonna 2015 päättänyt erityisryhmien oikeudesta liputtomaan matkustamiseen uudessa vuonna 2018 käyttöön otettavassa vyöhykemallissa. HSL:n hallitus ei ole päättänyt koululaisryhmien maksuttomista joukkoliikennematkoista. Maksuttomien joukkoliikennematkojen myöntäminen pelkästään helsinkiläisille koululaisryhmille ei ole mahdollista, koska lippujen hinnoittelu- ja myöntämisperusteet tulee olla samat eri jäsenkunnissa. HSL ei voi myöntää erilaisia kokeiluja yhden jäsenkunnan alueella.

Esittelijä toteaa, että koulut tekevät retkiä, jolloin koulu maksaa matkaliput. Joukkoliikenteen käytön lisääminen on kaupungin strategiaohjelman mukaista. Lippu- ja taksajärjestelmästä päättäminen kuuluu kuitenkin HSL:lle, joka ei pidä mahdollisena aloitteen mukaisen ehdotuksen toteuttamista Helsingin koululaisille.

Kaupunginhallitus ehdottaa, että aloite otetaan HSL:n vuoden 2018 budjettikäsittelyyn. HSL:n hallitusta pyydetään arvioimaan aloitteen

03.05.2017

Sj/19

kustannusvaikutukset ja sisällyttämään ne HSL-jäsenkunnilta budjetista 2018 pyydettyään talousarviolausuntoon.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kv 18.1.2017 koululaisryhmien maksuton joukkoliikenne.pdf
- 2 Helsingin seudun liikenne_lausunto.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.04.2017 § 433

HEL 2017-000742 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Pilvi Torstin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

24.04.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Pilvi Torsti:

Lisätään esittelijän perusteluiden loppuun seuraava:

Kaupunginhallitus ehdottaa, että aloite otetaan HSL:n vuoden 2018 budjettikäsittelyyn. HSL:n hallitusta pyydetään arvioimaan aloitteen kustannusvaikutukset ja sisällyttämään ne HSL-jäsenkunnilta budjetista 2018 pyydettyään talousarviolausuntoon.

Kannattaja: Arja Karhuvaara

03.05.2017

Sj/19

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Pilvi Torstin vastaehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 1

Tatu Rauhamäki

Ei-äännet: 14

Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Silvia Modig, Lasse Männistö, Hannu Tuominen, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Laura Rissanen, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi Pilvi Torstin vastaehdotuksen äänin 1 - 14.

18.04.2017 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Opetuslautakunta 07.03.2017 § 32

HEL 2017-000742 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin peruskoulujen opetussuunnitelmissa oppiminen ja oppimisympäristö laajenevat perinteisen luokkahuoneen ja koulurakennuksen ulkopuolelle. Oppimista tapahtuu kaikkialla ja koko kaupunki on oppimisympäristönä.

Koulujen mahdollisuudet hyödyntää Helsingin kaupunkiympäristön monipuolista tarjontaa ovat riippuvaisia koulun sijainnista. Suurimpana rajoitteena ovat opintokäyntien matkakulut, jotka julkisella liikenteellä ovat 1,50 euroa/suunta/oppilas. Suomen- ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa opiskelee yhteensä n. 40 000 oppilasta, joista reilulle 7 000:lle on myönnetty koulumatkaetutena HSL:n koululaiskortti. Yksi opintokäynti kuukaudessa koulujen työaikana aiheuttaisi näin vuositasolla yhteensä noin 1 milj. euron kulut kouluille.

03.05.2017

Sj/19

Maksuton joukkoliikenne koululaisille klo 10-15 välillä tukee uuden opetussuunnitelman mukaista toimintaa ja turvaa oppilaille tasavertaiset, koulun sijainnista riippumattomat mahdollisuudet hyödyntää Helsingin monipuolista kaupunkiympäristöä ja kulttuuritarjontaa. Lisäksi myönteinen kokemus joukkoliikenteen käytöstä koulupäivän aikana vahvistaa ekologisesti kestävästä liikkumistottumusta ja edistää oppilaiden kasvamista joukkoliikenteen käyttäjiksi. Joukkoliikenteen käytön lisääminen on Helsingin kaupungin strategiaohjelman mukaista.

Käsittely

07.03.2017 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Marjo Kyllönen, vs. linjanjohtaja, puhelin: 310 86274
marjo.kyllonen(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 16.02.2017 § 22

HEL 2017-000742 T 00 00 03

Lausunto

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle koskien Pilvi Torstin valtuustoaloitteeseen valtuustoaloitetta selvittää mahdollisuudet toteuttaa maksuton joukkoliikenne koululaisryhmille Suomi 100 -juhlavuonna.

Helsingin kaupungin liikennelaitoksen tehtävä on huolehtia metro-, raitio- ja lauttaliikenteen tuottamisesta pääkaupunkiseudulla. HKL tuottaa omistajilleen ja tilaajilleen hyötyä kokonaisvaltaisena joukkoliikennepalvelujen tuottajana ja tavoitteena on, että arki HKL:n kanssa on helppoa. HKL:n tavoiteohjelmassa on kirjattu yhdeksi tavoitteeksi HKL:n pyrkimys lisätä kestävien liikkumispalveluiden osuutta liikenteestä. Käsiteltävänä olevan aloitteen toteutuminen tukisi koululaisten kasvamista joukkoliikennepalvelujen tottuneiksi käyttäjiksi ja siten lisäisi kestävien liikkumispalveluiden käyttämistä kaupungissa myös tulevaisuudessa.

Mikäli koululaisryhmien ilmaiset matkat ajoitettaisiin aloitteen mukaisesti ruuhka-aikojen ulkopuolelle, sillä voisi olla myönteistä vaikutusta jouk-

03.05.2017

Sj/19

koliikennematkojen sujuvuuden kannalta. Lisäksi HSL-kuntien kokonaisedun kannalta järjestelystä olisi se hyöty, että kouluilla olisi enemmän mahdollisuuksia hyödyntää opetustyössään HSL-alueen koululaisille ilmaista kulttuuritarjontaa.

Maksuttoman joukkoliikenteen tarjoamisesta tai maksuttoman joukkoliikenteen mahdollisesta kampanjasta jollekin erityiselle ryhmälle päätöksen tekee HSL, joka hyväksyy joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän sekä lippujen hinnat. HSL:n hallitus on tarkemmin 10.12.2013 hyväksymässä päätöksessään kuvannut erityisryhmien alennus- ja vaupalippuetuja sekä oikeutta matkustaa ilman lippua. Myöhemmin tätä päätöstä on tarkennettu muun muassa 25.10.2016 HSL:n hallituksessa.

Käsittely

16.02.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus: Sinikka Vepsä

Lisätään lausunnon 2. kappaleen jälkeen:

HKL:n tavoiteohjelmassa on kirjattu yhdeksi tavoitteeksi HKL:n pyrkimys lisätä kestävien liikkumispalveluiden osuutta liikenteessä. Käsiteltävänä olevan aloitteen toteutuminen tukisi koululaisten kasvamista joukkoliikennepalveluiden tottuneiksi käyttäjiksi. Suomi 100-juhlavuoden kunniaksi olisi syytä harkita laajempia maksuttomia joukkoliikennepalveluita lapsille ja alle 16-vuotiaille nuorille. Maksuton joukkoliikenne olisi tärkeä tälle ryhmälle ja vähentäisi eriarvoistumista, syrjäytymisvaaraa ja mahdollisuutta liikkua harrastuksiin. Suomi 100-juhlavuoden kunniaksi olisi harkittava myös maksuttoman joukkoliikennepalvelun tarjoamista yli 70-vuotiaille eläkeläisille ja vammaisille. Tällä maksuttomalla joukkoliikenteellä olisi merkittävä vaikutus ikäihmisten toimintakyvyn säilymiselle ja edistämiseksi. Tämän päivän ikäihmiset ovat mahdollistaneet meille tämän päivän Suomen.

Kannattaja: Stefan Loman

Vastaehdotus: Tuomas Rantanen

Lisätään lausunnon 2. kappaleen jälkeen:

Mikäli koululaisryhmien ilmaiset matkat ajoitettaisiin aloitteen mukaisesti ruuhka-aikojen ulkopuolelle, sillä voisi olla myönteistä vaikutusta joukkoliikennematkojen sujuvuuden kannalta. Lisäksi HSL-kuntien kokonaisedun kannalta järjestelystä olisi se hyöty, että kouluilla olisi enemmän mahdollisuuksia hyödyntää opetustyössään HSL-alueen koululaisille ilmaista kulttuuritarjontaa.

03.05.2017

Sj/19

Kannattaja: Kari Kälviä

Äänestys 1:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus / Sinikka Vepsä

JAA: 6, EI: 2, Tyhjiä: 0, Poissa: 1

JAA: Kari Kälviä, Sakari Oka, Tuomas Rantanen, Riina Simonen, Marjaana Syrjälä, Lilja Tamminen
EI: Stefan Loman, Sinikka Vepsä
Poissa: Kimmo Kokkila

Äänestys 2:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus / Tuomas Rantanen

JAA: 2, EI: 6, Tyhjiä: 0, Poissa: 1

JAA: Sakari Oka, Sinikka Vepsä
EI: Kari Kälviä, Stefan Loman, Tuomas Rantanen, Riina Simonen, Marjaana Syrjälä, Lilja Tamminen
Poissa: Kimmo Kokkila

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Markus Keisala, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 35838
markus.keisala(a)hel.fi